

PALUPERA VALLA KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

Majandusaasta algus
Majandusaasta lõpp

01.jaanuar 2015.a.
31.detsember 2015.a.

Aruandekohustuslase nimetus:

Palupera Vallavalitsus

Aadress:

Valgamaa Hellenurme küla 67514

Telefon:

7679503

Faks:

7679500

E-post:

merike@palupera.ee
terje@palupera.ee

Interneti kodulehekülg :

www.palupera.ee

Vallavanem

Terje Korss

Lisatud dokumendid:

sõltumatu vandeaudiitori aruanne

SISUKORD

2015 aasta tegevusaruanne.....	3
Konsolideeritud bilanss.....	16
Konsolideeritud tulemiaruanne.....	16
Konsolideeritud rahavoogude aruanne.....	17
Konsolideeritud netovara muutuste aruanne.....	17
Eelarve täitmise aruanne.....	18
Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	20
Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid.....	20
ja hindamisalused.....	20
Lisa 2. Raha ja pangakontod.....	23
Lisa 3. Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded.....	23
Lisa 4. Muud nõuded ja ettemaksed.....	23
Lisa 5. Palupera valla põhivara.....	24
Lisa 6. Kinnisvarainvesteeringud.....	25
Lisa 7. Võlad tarnijatele.....	25
Lisa 8. Võlad töövõtjatele.....	25
Lisa 9. Muud kohustused ja saadud ettemaksed.....	25
Lisa 10. Saadud toetused.....	26
Lisa 11. Tulu kaupade ja teenuste müügist.....	27
Lisa 12. Muud tulud.....	27
Lisa 13. Tööjõukulu ja erisoodustus.....	27
Lisa 14. Majanduskulud.....	28
Lisa 15. Muud kulud.....	28
Lisa 16. Finantstulud ja kulud.....	28
Lisa 17. Maksude tulud.....	28
Lisa 18. Antud toetused.....	29
Lisa 19. Tehingud seotud isikutega.....	29
Lisa 20. Konsolideerimisüksused.....	30
Lisa 21. Bilanss.....	31
Lisa 22. Tulemiaruanne.....	31
Lisa 23. Rahavoogude aruanne.....	32
Lisa 24. Netovara muutuste aruanne.....	32
Lisa 25. Reservfondi kasutamine.....	33
Allkirjad majandusaasta aruandele.....	33

2015 AASTA TEGEVUSARUANNE

Pindala 123, 62 km²

Elanikke 1061 (01.01.2016)

Keskus Hellenurme külas.

Kaugus maakonna keskusest 58 km.

Külasid 14: Atra, Astuverre, Hellenurme, Lutike, Makita, Miti, Mäelooga, Neeruti, Nõuni, Palupera, Pastaku, Päidla, Räbi, Urmi.

Vallavanema pöördumine

Palupera valla volikogu ja vallavalitsuse töö oli 2015.aastal suunatud eelkõige nendele tegevustele, mis aitavad kaasa vallakodanike paremale teenindamisele kõikides eluvaldkondades.

Konsolideerimisgrupi struktuur

Käesolev majandusaasta aruanne on koostatud konsolideerimisgrupi kohta, kuhu kuuluvad konsolideeriva üksusena Palupera Vallavalitsus ja konsolideeritava üksusena osaühing PALU-TEENUS. Konsolideeriv üksus on Palupera Vallavalitsus. Valla struktuur ja teenistuskohdade koosseis on kinnitatud Palupera Vallavolikogu otsusega nr 1-2/2, 5.veebruari 2015.aastal. Palupera Vallavalitsuse 02.10.2015.aasta korraldusega nr 1-2/216 muudeti vallavalitsuse teenistuskohdade koosseisu. Lähtudes Riigi raamatupidamise üldeeskirjast on üksused vastavalt nende poolt täidetavatele funktsioonidele jaotatud erinevatesse tegevusvaldkondadesse. Andmed töötajate kohta ja töötasude kogusumma kohta aruandeaastal on toodud Lisas 13.

Vallavalitsuses on töötajaid 6. Vallavanem Terje Korss, vallasekretär Marina Lehismets, vallasekretär abi Maia Kukk, maakorraldaja-ehitusspetsialist Tõnu Kukk, sotsiaalnõunik Heli Elbson, pearaamatupidaja Merike Terve. Vallavalitsuse liikmeteks on Tõnu Kukk, Maire Lemberg, Merike Terve, Toomas Kikas, Külliki Reim, Terje Korss ja Aili Keldo.

Volikogu liikmeid on 11- esimees Vambola Sipelgas.

Asutus	Summa
Vallavanema töötasu	20 475
Vallavalitsuse töötasu	28 641
Vallavalitsuse liikmete hüvitis	1 200
Volikogu esimehe hüvitis	6 000
Volikogu liikmete hüvitis	2 400

Erisoodustusi vallavalitsuse ja volikogu liikmetele makstud ei ole.

Hallatavate asutuste struktuur on kinnitatud vallavalitsuse määrusega 2-1/1, 29.09.2007.

Ülaltoodud tasud on arvestatud ilma sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksuteta, kuid nende hulka on arvatud kõik töötasud ja hüvitised. Muid täiendavaid olulisi soodustusi pole tegevjuhtkonna ega kõrgema juhtkonna liikmetele aruandeaastal arvestatud.

Asutus	Töökohti
Hellenurme külaraamatukogu	0,7
Nõuni külaraamatukogu	0,5
Hellenurme maakultuurimaja	1,0
Noortejuht	1,0
Nõuni maakultuurimaja	2
Palupera põhikool	28

Hellenurme maakultuurimajas tegutsevat MTÜ Tantsuklubi „Mathilde“ tegevust toetatakse mittetulundustegevuseks antava toetuse kaudu. Valla palgal on ainult majahoidja. Tegutsevad: tantsutrupp „Mathilde“, tantsutrupp „Helles“, mustlasrühm, linetantsutrupp Fiiling, naiskoor Helletajad ja kõhutantsutrupp „Marbella“. Sotsiaalne infrastruktuur: hooldekeskus, põhikool, lasteaed, kaks maakultuurimaja, kaks külaraamatukogu-AIP, võrkpalliväljak, staadion mini-arenaga, noortekeskus-AIP, külamaja-AIP, kolm WiFi-leviala. Tähtsamad majandusvaldkonnad ja ettevõtted on sotsiaalhoolekanne, põllumajandus, turismindus, puidutööstus.

Arenguvõimalused ja –eeldused, ülesanded:

-valla territoorium on heakorrastatud, säilinud on roheline ja liigirikas elukeskkond.

Vallas tervikuna on välja kujundatud tsiviilasulale sobiv, elanikke rahuldav ruumilahendus;

-ettevõtlus vallas on arenenud ja laienenud. Elanike ettevõtlikkus on suurenenud.

Loodud on eeldused ettevõtluse arenguks;

-kvaliteetne joogivesi on kõigile elanikele tagatud ning reovesi on kogutud ja vastavalt nõuetele puhastatud. Taristu (teed, valgustus, torustikud) on toimiv ja kaasaegne. Elamufond ja ühiskondlikud hooned on heas seisukorras. Külad on heakorrastatud;

-vallas on kõigile tagatud riiklikule õppekavale vastav alus- ja põhiharidus. Igale vanuseastmele pakutakse eakohast huvitegevust;

-vallaelanikele on loodud mitmekülgset vaba aja veetmise võimalused. Kultuurimajadest on kujundatud mainekad kultuuriürituste kohad. Kohapealne kultuuri- ja vaba aja tegevus baseerub seltside tegevusel;

-vallas tegutsevad elujõulised seltsid, kellel on kohaliku omavalitsusega hea koostöö.

Vabasektori organisatsioonidele on delegeeritud erinevaid funktsioone;

-sotsiaalabi (teenused ja toetused) on kõigile vajajatele õigeaegselt kättesaadav ja kvaliteetne. Abivajajate osakaal on vähenenud;

-valda juhitakse arengukava strateegiliste eesmärkide ja tegevuskava alusel, ka haldusreformi järgselt. Vallajuhid, ametnikud, hallatavate asutuste juhid ning töötajad on sobilike isikuomadustega ja haritud ning täiendavad end pidevalt. Vald on avatud koostööks naabritega.

(Alus: Palupera valla arengukava 2012-2025, <http://www.palupera.ee/AK/Palupera-valla-AK-2012-2025-avalikustamisele.pdf>).

PALUPERA VALD JA AASTA 2015

- Teostus projekt „Hellenurme küla kanalisatsioonitorustiku rekonstrueerimine“. Aktsiaselts Terrat rekonstrueeris Hellenurmes 1,4 km kanalisatsioonitorustikku ja ehitas 65 uut jaotus- ja harukaevu. Töid finantseeris SA Keskkonnainvesteeringute Keskus 111705 euroga, vee-ettevõtja ja valla omaosalus koos eeltöödega (tehnoloogiline projekt, reostuskoormuse uuring) ning omanikujärelvalvega (Real-E State OÜ) 74 tuh. eurot.
- Alustati kolm aastat kestva projektiga „Hellenurme mõisahoones lasteaia arendamine uue rühma toetamisel“. Sihtasutus Innove toetab Euroopa Sotsiaalfondi kaudu kokku kuni 88 780 euroga lasteaia tegevust, st kuni lasteaias on kaks rühma, kuni 30 lapsele. Seni eksisteerinud rühm, lisaks teise rühma kulud enamuses jäävad siiski kohaliku omavalitsuse kanda (ca 104 tuhat eurot aastas), kuid abiks on toetus kindlasti.
- Lõpetati Islandi, Liechtensteini ja Norra poolt EMP finantsmehhanismi vahendusel „Mõisakoolid – säilitamine läbi kasutamise“ programmi kaks aastat kestnud projekti „Palupera kogukond aktiivsemaks atraktiivsemas mõisakooli kompleksis“ tegevustega. 2015. aastal: toimus kuus kontserti Unustatud mõisad külastusmängu päevadel - esinemas käisid Jüri Homenja, sopran Maria Listra ja Piia Paemurru klaveril, Heidy Tamme, Palupera naiskoor Helletajad ja Kalle Raidsalu löötsal, Mait Maltis pojaga ja kõlasid Vene romansid; toimusid õpitoad; 8 giid-retkejuhti piirkonnast lõpetasid koolituste, et võtta edaspidi enda kanda piirkonna külaliste vastuvõtmine; mõisakool sai koolile meenekonkursi kaudu hulgaliselt meened ja ideidki; trükiti 500 eks kooli almanahhi. Projekti tegevusi kajastati valla veebilehe erilehel. Toetust saadi kokku 40 144,99 eurot, omaosalus 7084,41 eurot.
- Teostus projekt „Haljala elamu lammutamine“. Munitsipaalomandisse kuuluval kinnisasjal asuva kasutusest välja langenud elamu lammutustoetusest eraldas Sihtasutus KredEx Mäelooga külas asuva Haljala elamu lammutamiseks ja krundi korrastamiseks toetust 5088 eur, omaosalus 2188 eurot.
- Teostus projekt „Hellenurme mõisa kalmistule infotahvli püstitamise“. Muinsuskaitseamet toetas 250 euroga Middendorffide perekonda tutvustava infotahvli valmistamist. Materjali kogumine, stendi transport ja paigaldus oli kohaliku omavalitsuse panus. Materjali kujundas infotahvli Evelyn Uemaa ja MTÜ Hellenurme Ümarait.
- Osaleti MTÜ Hellenurme Mõis projektis „Hellenurme lasteaiahoone ja mänguväljaku rekonstrueerimine“. OÜ KOLMETI poolt restaureeriti lasteaia 5 akent. Liivimaa Lossid OÜ rajas õuealale mängupaviljoni. Järelvalvet teostas OÜ Haspo. Töid finantseeris Siseministerium hasartmängumaksust regionaalsete investeeringute andmise programmist 11212 euroga, ühingu omaosalus 979 eurot, valla kaasfinantseering 1000 eurot.
- Teostus MTÜ Avatud Hellenurme Noortekeskuse projekt „Hellenurme noortekeskuse arendamine kohaliku kogukonna „veduriks““. EMP toetuste Vabauhenduste Fond Avatud Eesti Fondi vahendusel toetas 6415 euroga projekti, mille käigus vahetati kogemusi erinevate organisatsioonide vahel ja viidi läbi mitmetahuline koolitustsükkel, mis sidustati omavahel suursündmuse korraldamisega. Projekt viidi ellu partnerluses Palupera Vallavalitsuse, Puka Vallavalitsuse, Mittetulundusühingu P-RÜHM,

- Kaitseliit Valgamaa maleva ja SA Taheva Sanatooriumi asenduskodu osakonnaga. Palupera vald lisas projekti 700 eurot ja Puka vald 300 eurot.
- Lõppes MTÜ Avatud Hellenurme Noortekeskuse projekt „Helid me ümber ja sees“. Eesti Noorsootöö Keskus ja Valga Maavalitsus eraldas Hellenurme noortekeskusele projektitegevuste teostumiseks (muusikateraapia töötubade (folkloor, pilliõpe), kogemusteõhtu Rannu noortekeskuse pilliõppe noortega ja lõpukontserti „Helid me ümber ja sees“ korraldamiseks) 440 eurot. Koduvald lisas 150 eurot.
  - Osaleti MTÜ Tantsuklubi Mathilde projektis „Vabaõhuetendus „Mustlaslaager läheb taevasse““. Siseministeerium toetas projekti kohaliku omaalgatuse programmi vahenditest 1992 euroga, et soetada seitse sportmikrofoni ürituste läbiviimiseks. Mikrofonid võeti esmakordselt kasutusele vabaõhuetendusel. Valla toetus projektile 280 eurot, mis toetas kompaktkamera soetamist.
  - Osaleti MTÜ Tantsuklubi Mathilde projektis „Kultuuride pillerkaar“. Projekti elluviimiseks eraldas Eesti Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupp 300 eurot. Sõbrapäeval korraldati tänuüritus.
  - Osaleti Nõuni maakultuurimaja projektis „XXII Palupera mälumängu läbiviimine“. Projekti elluviimiseks eraldas Eesti Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupp 200 eurot. Osales 14 võistkonda, sh kaks koduvallast (Makita ja Palupera). Esikoht Kuke talu võistkonnale Räpinast. Üldarvestuse II koha, maakonna meistritiitli sai Otepää võistkond.
  - Osaleti Nõuni maakultuurimaja projektis „Kagu-Eesti ja Valgamaa vokaalansamblike päev“. Projekti elluviimiseks eraldas Eesti Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupp 400 eurot.
  - Osaleti Nõuni maakultuurimaja projektis „Tantsupäev „Pääsusilmad“ toovad kevade korraldamine““. Projekti elluviimiseks eraldas Eesti Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupp 316 eurot. Soetati tantsurühmale „Pääsusilmad“ uus seelikute kangas.
  - Osaleti Nõuni maakultuurimaja projektis „IV Hellenurme järvejooksu edasiarendamine ja liikumisharrastuse elanikkonnale lähendamine“. Projekti elluviimiseks eraldas Eesti Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupp 200 eurot.
  - Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA eraldas Palupera valla naiskoorile Helletajad 285 eurot kollektiivi arendamiseks.
  - Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA eraldas Palupera põhikooli lastekoorile 285 eurot kollektiivi arendamiseks.
  - Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA eraldas Palupera põhikooli 2.-3.kl. tantsijatest segarühmale 285 eurot kollektiivi arendamiseks.
  - Kultuuriministeeriumi programm „Teater maale“ tõi Nõuni kultuurimajja lastele vaatamiseks teater „Banaanikala“ etenduse A.S.Puškini tekstile ja F.Chopini muusikale „Muinasjutt kuldsest kalakesest“.
  - SA Heategevusfond andis heategevuskampaania „Aitan lapsi“ raames Palupera põhikoolile tasuta piletid Ugala etendusele „Cipollino seiklused“.
  - Palupera põhikool sai Haridus- ja Teadusministeeriumilt tasuta vahendid (termomeeter, sademete koguja, andmekoguja, pH ja temperatuuri sensorid, vee mõõtmise KITid, niiskusemõõtja) väärtuses 808,47 eurot ülemaailmse koolide keskkonna ja teadushariduse programmi GLOBE tegevusteks.
  - Palupera põhikool lõpetas SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse keskkonnateadlikkuse programmi vahendusel kaks aastat kestnud projekti „Palupera põhikooli õpilased rabateadlikeks“ tegevustega: raba, selle

looduskoosluse uurimist, loodushoidliku elu- ja käitumisviisi omandamist rabaga seoses omandati selgi aastal erinevates Eestimaa rabades (nt räätšadel Luhasoos, Sangla rabas). Toetust saadi aktiivõppeks 3455,50 eurot.

- Kaasfinantseerijana (10000 eurot) osaleti Siseministeeriumi Hajaasustuse programmis, mille kaudu 2015. aastal otsustati eraldada toetust 9 majapidamisele vallas joogivee ja/või reoveesüsteemide rajamiseks, tingimuste parendamiseks. Kolm nendest ulatuvad oma tegevuste lõpptähtajaga 2016. aastasse.
- Kaasfinantseerijana osaleti Valgamaa Omavalitsuste Liidu projektis „Asbesti sisaldavate ehitusmaterjalide kogumine Valgamaa kohalikes omavalitsustes“, mille kaudu SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetusel said huvilised kodumajapidamistes tekkinud eterniidijäätmed tasuta Otepää Jäätmejaama viia.
- Lisaks projektidele teostati valla kuludega veel rekonstrueerimisi, ehitustöid – üks sotsiaalkorter sai uue korteriukse ja aknad (2,9 tuh. eur) ning sotsiaalaja Neerutis elektriühenduse (0,7 tuh. eur).
- Valla kuludega teostati kohalike avalike teede katastrimõõdistustööd ja kanti kinnistusraamatusse ca 20 km teelõike.
- Valmisid Palupera mõisahooned hüdroisolatsiooni tööprojekti eriosa teeprojekt, Hellenurme ja Palupera külade vee- ja kanalisatsioonitorustike (uusarendused) tööprojektid ning Hellenurme mõisa lasteaiaruumide tuleohutuse ja evakuatsiooniteede põhiprojekt.
- Nõuni-Päidla-Hellenurme piirkonda rajati Euroopa Liidu struktuurifondide toel EST-SIDE 6 fiiberoptiline sidevõrk. Võrk ühendab sideoperaatorite võrguõlmi ja ulatub avalike asutusteni (Nõuni kultuurimaja-raamatukogu, Hellenurme noortekeskus, Vallamaja-raamatukogu, lasteaed ja hooldekeskus). Telia Eesti AS pakub kvaliteetset võrguühendust, püsiühendust või mobiilset internetti.

Elavnes huvitegevus, kultuuri- ja spordielu, vaba aja sisustamine, tulid tunnustused

- Kolm kaunist majapidamist (sh üks kortermaja) vallas said uute mastivimplite ja EKKÜ tänukirjade omanikeks.
- Maakonna talimängude lõppvõistlustel oli kuni 2000 elanikuga valdade hulgas Palupera vald kokkuvõttes taas I kohal. I koht saadi males ja murdmaasuusatamises, II koht saadi lauatennis, III koht saadi suusasprindis, võrkpallis ja laskmises. IV kohale jäadi teatesuusatamises ja kabes, V kohale tänavakorvpallis. Osaleti ka mälumängus ja turniirbridžis, juhtide mitmevõistluses ja mälumängus.
- Rohkearvuline oli osalemine meie vallast kutsetega maavanema ja Valgamaa Omavalitsuste Liidu esimehe vastuvõtul Eesti Vabariigi 97. aastapäeva vastuvõtul Otepääl.
- Toimusid järjekordsed Leigo järvemuusika kontserdid – esimesel päeval esinesid Järvide orkerster ja Mart Sander R. Valgre loominguga, lastekoor Kiievist, Järvide muusikutesuguvõsa noorem generatsioon esitas A. Pärdi loomingut ja maestro Kalevi Kiviniemi orelil koos tšellisti Marius Järviga; teisel päeval esinesid Eesti ooperilavade tulevikulootused Elina Netshajeva ja Andrei Bogatch, akordionivõlvur Martynas Leedust ning Läti Rahvusoperi Sümfooniaorkester.

- Palupera valla esindusvõistkond osales Tartu Maraton neliküritusel. Teenindati nelikürituse toitlustuspunkte Astuveres, Hellenurmes ja Palus.
- Toimus XII Nõuni triatlon Nõuni järve ääres (ujumine-jalgrattasõit-jooks) ja tilluuaatlon (rattasõit-jooks).
- Toimus IV Hellenurme suvejooks-järvejooks, Valgamaa 2015 jooksusarja üks üritustest.
- Toimus II Räbi küla jooksukross-metsajooks, Valgamaa 2015 jooksusarja üks üritustest.
- Orienteerumise XXIII Suunto Games võistluskeskus asus Räbi külas.
- Vallateid läbis adrenaliini pakkuv Öörännak XI.
- Jätkus traditsiooniline spordisari – küladevaheline VII jalgpalliturniir. Võitjaks tuli Palupera küla võistkond, järgnes Hellenurme küla.
- Nõuni Purjeklubi korraldas Nõuni järvel IV regati. Regatil võisteldi jahiklassides RS-Fevad, Optimist, Lutš/Laser standard.
- Liikumisnädala raames toimus Nõunis südamematk „Teeme Pärdu talus hobusele pai“ ja oktoobris saadi osa tervisekontrollist.
- Valla noored osalesid VI Valgamaa suvekoolis Marja talus, Valgamaa noorte Kaitseliidu lastelaagris Palus, Nõuni purjeregatil, Palupera valla külade jalgpalliturniiril.
- Palupera valla noortevolikogu aitas korraldada Hellenurme suvejooksu; osales Hellenurme võrkpalliplatsi heakorratalgutel; käidi külas koolis, noortekeskuses ja noortetoas valla noortel; osales Valgamaa Noorsootöökeskus Tankla sündmustel ja kajastas meie tegemisi maakonna noortelehes Tankla; osaleti noortekonverentsil "Lahe koolipäev" (kokku sai võimaluse osaleda 12 valla noort) ning korraldati aastalõpu tänuüritus. Noortevolikogu eestvedamisel käis 30 valla noort teatris Vanemuine, nauditi komöödiat „Naeru Akadeemia“. Noortevolikogul oli 4 korralist noortevolikogu töökoosolekut ning kohtuti riigikogu liikme Kalvi Kõvaga.
- Hellenurme noored käisid Rannu noortega tutvumisõhtul ja nemad vastu meilgi, hiljem käidi ka Rannu noortekeskuse sünnipäeval; osaleti ideekohvikutes Palupera koolis, käidi diskotamas Nõunis, Otepääl ujumas, Tartus AHHA keskuses, Rannu noortega koos matkal „Jäljekütt“, perepäeval Nõunis, piknikul Lustimäel, õppepäevadel „Metsa muusad Valgamaal“. Jaanipäeva peeti Palupera pritsikuuri juures. Käidi abis Rõngu noortekeskuse mänguväljaku ülesseadmisel ja hiljem korraldati koos sportlikke mängu; korraldati filmiõhtu; käidi spordipäeval, pallipäeval ja klounikoolis Rõngus ning Hiugemäel vabaõhukontserdil; korraldati öökinosid ja käidi Puka Noortepesa avamisel ning Puka perepäeval; noortekontserdil Rannu Rahvamajas „Noortebändid rokkima“. Osaleti noortekeskuse töökoosolekutel, tähistati sõbrapäeva, munadepühi, halloweeni, toimusid muusikateraapia töötod ja draamaõppe näitering, Ameerika õhtu, käidi noortekonverentsil „Lahe koolipäev“. Toimus hulgaliselt kokandushommikuid ja –õhtuid, õpiti valmistama maitsvaid ja loominguilisi tikuvõileibu. Tehti ka tööd, talgupäevadel Hellenurme palliplatsil, Middendorffide kabelipargis ja noortekeskuses. Osutati korraldusabi Middendorff 200 juubelipidustustel. Juunikuus osaleti Hellenurme IV suvejooksul. Tutvuti noorkotkaste ja kodutütarde tegemistega. Jõulupidu peeti maha nii oma noortekeskuses kui Rõnguski. Alustati muinasjutuhommikutega.

- Nõuni noored vaatasid ööfilme, diskotasid, matkasid, pidasid tüdrukute õhtut, koksisis mune, mekkisid x-boxiavapeotorti, võistlesid mitmetel konkurssidel (I koht saadi fotokonkursilt „Kevade algus Valgamaal“), jooksid Hellenurme IV suvejooksul, osalesid piljardikoolitusel, noortevolikogu koosolekutel ja noortekeskuse tegemistes; tähistasid vastlapäeva, sõbrapäeva, emadepäeva kevadkontserdi ja tordioksjoniga, lastekaitsepäeva, vanavanemate päeva omaküpsetatud ahjuõunu vahukooremütsiga pakkudes, mardipäeva, advente. Jõulupeol andis „Lendteater“ lasteetenduse „Päkapikupealik Peeter“. Küläs käis Leena ja Andrei tsirkusestuudiost „Väike Balagan“. Õpitoas „Loomelooma!“ meisterdati plastpudelist vahva kiisupliiatsitops ja pesulõksusügisussike. Tehti ka tööd küla koristustalgutel, Tartu Maratoni toitlustuspunktides.
- Nõuni puhkealal toimunud muinastuledeöö päikeseloojangu-kontserdil esines Vladimir Karjalainen akordionil.
- Nõuni kultuurimajas toimus piirkonna „Laululaps 2015“ võistlusvoor. Maakonda said edasi meie Elerin Enno ja Gretten-Gelis Vesso.
- Nõuni puhkealal korraldati traditsiooniline valla perepäev. Kaitseliit lasi relvi uudistada, sai jälgida mudelskuutri kihutamist, meisterdati MTÜ „Palupera Käsitöökoda“ juhendamisel niinenööri, vaadati tantsu ja tantsiti ise, sai hüpata batuudil, purjetada ja lasta vibu, küläs käisid Laheda lähedad mutid, küpsetati pannkooke, mis maitsesid kaasatoodud moosi ja Savi talu külma piimaga imehästi.
- Nõuni kultuurimajas mängis tantsuks ansambel „Meremees“, ansambel „Melody“, Väägvere külakapell, ansambel „Tuvipoig“ ja ansambel „Saatanlik naine“, toimus pensionäride jõulupidu Konguta külakapelliga. Siin toimusid Kagu-Eesti vokaalansamblite päev (võistlustules oli 14 ansamblit), kus kontserdi andis ka ans The Tumbling Bones. Aga siin toimus ka maakondlik emadepäeva aktus, üle-Eestiline käsitööõpitubade päev „Loomast loodud. Loomelooma“, Valgamaa rahvamuusikute päev ja küläs käisid Raplamaa külaliigutajad. Küläs käis veel meeleolukate pillilugudega Ants Taul, tantsuilu pakkusid valla peotantsija Rando Enno partneriga ja tantsutrupp „Õietolm“ ning tantsijad-muusikud Moldaaviast Nisporenist.
- Nõuni kultuurimajas etendati näitemängu – mängimas käisid Otepää rahvateater „Lambaliha“; segakoor U-TUUR, Puka meesansambel ja tantsutrupp „Vahetpole“ andsid muusikalise etenduse „Viimane Puka pritsimees ehk Taskud ... täis“.
- Hellenurme kultuurimajas toimus kultuuride pillerkaar, kus esinesid meie kõhu- ja linetantsijad, naisansambel „Ex More“ Elvast, Nõuni nais- ja lasteansambel, Valguta „Nägusad moorid“ ja tantsuks Lycille. Detsembris sai Hellenurme kultuurimajas tantsida lausa kahel korral - ansambli Singapur ja Toomas Jalajase saatel.
- Hellenurme veskimuuseum pakkus jõulude ajal jõuluolemisi mitmel moel hingele ja kõhule.
- Palupera külamajas hariti end vitspunutiste valmistamist õppides.
- Jaaniõhtud korraldati Neeruti külaplatsil ja Nõuni raamatukogu parklas. Neerutis esines Raen Väikene ja Nõuni jaaniõhtul ansambel „Tuvipoig“. Ja ikka rahvalikud „jõukatsumised“.
- Paljulapselised pered käisid Valgas jõulupeol.

- Aktiivne Jõulumemm käis jõulude ajal Otepääl jõluturul. Perekond Jõul jõudis jõulupeole Palupera kooli ja jõuluvanade kokkutulekule Otepääl.
- Nõuni kultuuritöötajad osalesid saunamaratonil, Paju lahingu aastapäeval, kultuuritöötajate ümarlaudadel, kolme maakonna sportlikul naistepäeval, töid võidutule Tõrvast valda, käisid suvekoolis Raplamaal, õppereisidel noorsootöötajatega Valgamaal, Ida-Virumaal ja Viljandimaal; käisid koolitustel – uus lastekaitseeadus, tegid discolfi esimesi viskeid.
- Senioride Loodusakadeemias osalesid 4 valla prouat.
- Ühiskülastus tehti Vanemuisesse balletietendusele „Raimonda“ .
- Palupera vallast osales „Teeme Ära“ heakorralgupäeval kaheksa objekti – Middendorffide kabelipark Hellenurmes, Hellenurme noortekeskuse territoorium, Nõuni puhkeala, Nõuni võrkpalliplats, Neeruti külaplats, Makita küla, Hellenurme vesiveski veskitagune hoov ja Lilleallika suvekodu. Talgulised korrastasid oma talu ja koduvalla objekte, tehes ära suure töö.

Koolist

- Jalgpalliklubi FC ELVA korraldamisel toimus Palupera staadionil jalgpalliturniir „Palupera Cup XI“ 10 poiste ja 8 tüdrukute võistkonnaga.
- Septembrikuus leidis koolis aset põnev Teadlaste Öö nädal teemal „Teadus teeb terveks“, mis pakkus ka kogukonnale osalemisvõimalusi.
- GLOBE-projekti 20 tegutsemisaasta täitumisel kutsuti kooli GLOBE õpetaja Arvet Silk Maapäeval USA suursaadiku vastuvõtule.
- 1. klass sai tunnustuse 10 parima klassi hulka jõudnuna Miksike õppekeskkonna eesti keele võistluselt „Võistumiks“.
- Võistumiksil matemaatikas sai 1.klassi viieliikmeline võistkond 24 osalenud võiskonna hulgas VI koha.
- Üks noor jalgpallur sai koduvallalt toetust 65 eurot, et osaleda Eesti Jalgpalli Liidu suvelaagris Otepääl 5 päeva.
- Tuletõrjealastel päästevõistlustel Rõngus said Palupera õpilased Gretten-Gelis Vesso, Ave Riivik, Eleri Margus ja Kaisa Kesa III koha.
- Inimeseõpetuse olümpiaadil osalenud kõik 3 õpilast 5.-7.klaasidest kutsuti vabariiklikku lõpp-vooru Tallinna.
- Mõttespordi olümpiaadil said kokkuvõttes meie õpilased 14.koha kabes ja 27.koha males, üldkokkuvõttes 71 osalenud kooli hulgast 21.koht.
- Kodanikupäeva interaktiivses viktoriinis said II koha võistkond Gretten-Gelis Vesso, Ave Riivik, Eleri Margus ja Andre Lõhmus.
- Valgamaa Euroopa Liidu infojahist tuldi tagasi I kohaga (Andre Lõhmus, Eleri Margus, Karel Objartel ja Ave Riivik).
- Geograafiapäeva tähistati ülekoolilise kaarditundmise võistlusega. Suurde Superfinaali said parimad 7. kuni 9. klassi õpilased.
- Maakondlikul konkursil „Huvitav inglise keele tund“ said 3-4. klasside arvestuses meie 4. klassi õpilased Marite Marielle Treial, Kadri Laas, Terle Tamm ja Eve Riivik oma tunniprojektiga „The Dream Team“ I koha, 3. klassi õpilased Hendrik Uemaa, Kaspar Paulus ja kunstnik Triin Kutsar said oma tunniprojektiga „Let`s play“ II koha ning 3. klassi õpilased Markus Teder, Tarmo Põldsalu ja Andri Aarna said oma tunniprojektiga „What can you do?“ III koha.

- Coca Cola Plaza Paddingtoni joonistusvõistluselt tuli üks võidukoht õpilase Caroliis Miksi tööle. Kingituseks Paddingtoni käekell.
- Koolisest tegevust rikastas võistlusmäng, kus koolimajas pääses ruumist ruumi liikuma erineva ainevaldkonna ülesandeid lahendades, toeks internet ja teatmeteosed; kooli mõisasse kolimise aastapäeva tähistati kõnevõistlusega; südame taaskäivitamise alasel teavituspäeval saadi uusi teadmisi ja praktilisi oskusi; kooli sünnipäeva tähistati traditsiooniliselt raadioviktoriini ja klasside küpsisetordi valmistamisega; sõbrapäev kohvikuga; vastlapäev Pangodis Karl-Eeriku ratsatalus; stiilipäev „Igal klassil oma stiil“; õpilaskonverents; pargiteatejooks südamenädalal; naljapäeval püstitati tobedaide rekordeid; emadepäevale pühendatud kevadkontsert; tutipäev ja viimase koolikella aktus; õpetajate päev „uute õpetajatega“; jõulupeol etendati näidend „Mõisahärra kummitab! Ja päkapikud ka...“; korraldati mitmeid näitusi ja võistlusi.
- Õppetööd rikastati mitmekülgset ka kooliväliselt – õppeprogramm Tartu Ülikooli Botaanikaaias „Tarbetaimed“; Otepää Looduspargiga ja Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sihtasutusega koostöös osaleti mitmes keskkonnaalases ühistegevuses, õppeprogrammis; käidi loodushariduspäeval Taevaskojas; Tervise Arengu Instituut võimaldas Kaitse end ja aita teist programmi kaudu tõsta meie õpilaste teadlikkust teemadel meelemürgid, raudtee ohutus, eriolukorrad, matkatarkused, esmaabi; Eesti Jalgpalli Liit külastas aga meid kooliprojekti „Jalgpall kooli!“ raames; suuremad neiud käisid Elva ilusalongis; käidi õppekäigul Tallinna Eesti Arhitektuurimuuseumis, kus näitusel „Mõisast kooliks. Mõisakool kui pärandi hoidja“ oli väljapanek ka meie mõisast; 1.-6. klassi õpilased käisid Tartus kinos vaatamas Hollandi kirjaniku Annie M. G. Schmidt raamatu „Viplala lood“ ainetel tehtud filmi „Viplala“; kooli noored GLOBElased (8. klassist Andre Lõhmus, ja Janno Vähi) esinesid Rakke konverentsil oma ettekandega õhu saastatusest kooli ümbruses. Käidi AHHA Teadlaste Öö festivalil, Valgamaa haridusmessil „Vali nutikalt“ ja Tallinna haridusmessil „Noor meister“; 9.klass käis etiketikoolitusel Viljandis restoranis Cassata ja pärast pärimusmuusika aidas vestlusõhtul Tarmo Tiisleri ja Jalmar Vabarnaga teemal „Sport ja muusika“; käidi õppeprogrammides Lilli Puhkekeskuses. Konguta kooliga vahetati 6.klassi õpilased; õppepäeval Rakverre käidi politseimuuseumis ja linnuses ning Palamusel saadi osa programmist „Viimane koolikell“.

Lasteaiast

- 2014-2015 aastad ol lasteaias õppeaasta eesmärk Al. Th. von Middendorffiga seotud paigad Hellenurmes ja pärimuskultuur, sest 2015. aastal möödus 200 aastat kuulsalt akadeemiku sünnist. Uus õppeaasta algaski pärast kuuse ärasaatmist lasteaias koridori mõisa ajaloost stendide paigaldamisega, mida uuriti lisaks vanadele esemetele. Lasteaia 20. aastapäevaks koostati uue aasta kalender, kus hulgaliselt pilte läbi ajaloo ja valmis sai vilditud vaip, millel igale lasteaias lõpetanud lennule omane lill. Vaip kaunistab ühte rühmaruumi. Osaleti „Lumejänese programmis“ Vellaveres, külastati Rõngu pillimuuseumi ja tutvuti maanaiste seltsi kangastelgedel tehtud töödega, saadi tarkusi juurde Lõuna Päästkeskuse programmist „Tulest targem“, emakeelepäeva tähistati etlemiskonkurssiga, osaleti Nõunis piirkonna „Laululaps 2015“ võistlusvoorus, teatrinädalal mängiti käpiknukkudega ja tuletati meelde nähtud etendusi; Otepää Looduspark pakkus programme „Saame Pokudega sõbraks“ ja „Sügispäev Sangastes“; vastlapäev hooldekeskuse mäel; mais toimus

pargijooks lausa kahe nädala kestel, kus igaüks korjas kokku oma läbitud kilomeetrid; südamenädalal matkati, joonistati plakat südame tervisele sobivatest toitudest; osaleti „Mesilaste programmis“ Vapramäel; liikumisenädalal korraldati liiklusmärke ja käitumist maantee ääres, ülekäigurajal, autos ning õpiti rattaga sõitmist paremal pool teed; matkati Vitipalus piirkonna lasteaedade ühismatkal; mängupaviljon avati tervituskontserdiga; sügisandide näitusele toodi huvitava kujuga juurvilju; õuesõppena meisterdati mängupaviljonis looduslikust materjalist leheroose; leivanädala raames käidi Eesti Põllumajandusmuuseumi programmis „Rukkileib meie laual“, kus lapsed said ise leivakakukese teha, koorest võid kloppida, koodiga rukist peksta ja veskikiviga jahu jahvatada; hingedepäeval käidi matkamas Middendorffide perekonnakalmistul, süüdati küünlad, räägiti mõisa ajaloo ja hingedepäeva tähendusest. Käidi teatris Vanemuine vaatamas „Nukitsameest“. Õnnetusest hoidumise nädalal rääkis hooldekeskuse med.õde lastele väiksematest vigastustest, aga ka helkuri vajadusest, ohutusest sõidukis ja veekogu ääres ning õpetas esmaabi andma sideme ja plaastriga. Jõulukuu advendihommikutel räägiti muinasjutte, ei puudunud ka üllatused. Jõulupeol esitati jõulunäidend „Jõulujänes“.

Taidlejate tegemistest

- Valga maakonna tantsupeol „Tants – hinge peidetud keel“ Otepääl osalesid valla tantsutrupid „Helles“ ja „Pääsusilmad“.
- Nõuni kultuurimaja tantsugrupp „Pääsusilmad“ osales Lõuna-Eesti memme-taadi suvepeol „Päritud lood“ Valgas, Rõngus sõbrapäevapeol, Kagu-Eesti tantsupeol „Minu inimesed“ Põlvas Intsikurmus ja „Memmed-taadid tupp“ peol, maakonna tantsupäeval Alal, tantsiti Savernas ja koduvalla kultuuriüritustel; naiste lauluansambel „Lõbusad lesed“ osales nominendina eakate festivalil Tallinnas konkursil „Aastad täis sära ja väarikust“, Valgamaa eakate peol Alal, käis laulmas Uderna ja Nõo hooldekodudes, „Kambja lüüral“ ja koduvalla kultuuriüritustel. „Memmed-taadid tupp“ peol käis ka tantsutrupp „Mathilde“ Hellenurmest. Rahvatantsurühm „Helles“ käis ka Lõuna-Eesti memme-taadi suvepeol ja maakonna tantsupäeval Alal.
- Nõuni kultuurimaja linetantsugrupp „Oikuimaru“ osales linetantsumaratonil Võrus, linetantsupeol Uue-Antslas ja koduvalla kultuuriüritustel.
- Palupera valla naiskoor Helletajad käis 52. Europeadel Rootsis, laulis III öölaulupeol Otepääl, Valgamaa kooride päeval Tsirguliinas, Hellenurme hooldekodus, popkooripeol Tartus ja koduvalla kultuuriüritustel Paluperas, Hellenurmes, Nõunis ja Valgamaa 95. aastapäeval Valgas. Palupera valla naiskoor korraldas valla meestele meestepäevapeo ja laululaagreid Nõuni kultuurimajas.
- Kõhutantsurühm „Marbella“ esines Rannus, Otepääl, Tartus, Lätimaal ja koduvalla kultuuriüritustel. Šoutantsutrupp „Muhedad“ esines Kaarlis loometantsufestivalil ja koduvalla kultuuriüritustel. Tantsurühm „Mathilde“ esines sõbrapäeval Rõngus, Kanepis, talvisel tantsupäeval Alal, Tartumaa lustipeol Elvas, Kõivualutse laadal, Kanepi senioride tantsupäeval, Vana-Kuustes, Tartu ja Uderna hooldekodudes ning koduvalla kultuuriüritustel. Rahvatantsurühm „Helles“ esines Kagu-Eesti tantsupeol ja koduvalla kultuuriüritustel. Line-tantsutrupp „Fiiling“ esines Pukas, Pilkusel, Valgutás, Kiidjärvel ja koduvalla kultuuriüritustel. Tantsuklubi „Mathilde“ erinevad

grupid Anita Pavlova ja külateater „Muhkel“ eestvedamisel osalesid vabaõhuetendusel „Mustlaslaager läheb taevasse“ Astuvere külas Külamäe talus ja Rakveres.

Muudest ettevõtmistest, faktidest ja tunnustustest vallas

- Muudeti, täiendati Palupera valla arengukava 2012-2025 ja kinnitati tegevuskavad 2016-2020.
- Kehtestati „Palupera põhikooli põhimäärus“.
- Kehtestati „Tunnustamise kord“.
- Kehtestati „Sotsiaaltoetuste suurused“.
- Kehtestati „Ühissõidukipeatustele kohanimede määramine“, „Ehitusseadustikus sätestatud ülesannete delegerimine“, „Palupera valla kohalike teede nimekiri“ ning „Koolitöötajate koosseisu kinnitamise kord“.
- Kaotati Nõuni sotsiaaltöötaja senine 0,5 ametikohta. Valla sotsiaalnõunik alustas neljapäeviti vastuvõttudega Nõunis, lisaks on võimalik osta koduteenust.
- Palupera vallasekretärina asus tööle Marina Lehisemets ja vallasekretäri abina Maia Kukk.
- Palupera valla teedel teostab lumetõrjet 2015/2016-2017/2018 talvedel riigihankes edukaks tunnustatud OÜ Tasemix.
- Miti küla aktiivsed korraldasid suusatunneli lähistel kaks korda suvel Miti küla täikat. Kordaläinud täikade, rohkete toetajate abiga püütakse alustada Palu puhkepaviljoni korrastustöödega.
- Hellenurme küla lagununud tootmishoonete piirkonnas toimus Kaitseliidu Lõuna maakaitseringkonna taktikalise tasandi õppus SIBUL 2015.
- Maakonna Kaunis Kodu tänuüritus toimus Palupera mõisakoolis.
- Eesti inimeste abiga sai Palupera vallast Eesti 100 aarde hulka rahva tahtel koguni kaks objekti: Hellenurme vesiveski ja Palupera mõis.
- Oktoobrikuise infolehe Otepää Teataja vahel ilmus Hellenurme ja Palupera mõisaid tutvustav erileht 4 lehel.
- Palupera vallavolikogu esimees Vambola Sipelgas viis valla lipu 23.jaanuaril Läänepoolkera kõrgeimale Aconcagua 6962 m mäetipule, Lõuna-Ameerikas, Argentiinas, Andide mägedes; 30. juulil Elbruse idatipule (5621 m) ja 21. septembril Mont Blancile (4810 m), Euroopa ja Alpide kõrgeimale tipule.
- Valgamaa maavanem Margus Lepik andis tänukirja vallavanem Terje Korss'ile – sotsiaalselt aktiivse ja avatud eluhoiaku ning märkimisväärse panuse eest kohaliku omavalitsuse töö korraldamisel Valgamaal.
- Tartu Ülikool andis vabariigi 97. aastapäeva kontsertaktusel üle 12000-eurose Ernst Jaaksoni mälestusstipendiumi geoinformaatika vanemteadur Evelyn Uemaale, kes panustas vallas ka volikogu töösse.
- EHE märgise hindamiskomisjon omistas märgise Hellenurme Veskimuuseumile paketi "Veest leivani ehk jahutegu veskikojas ja leivategu leivakojas" eest. Hellenurme vesiveski leivakoda sai ka maaelu edulugude rändnäituse üheks looks. Edulood välja valinud komisjon tunnustas leivakoda ainsana kahe eriauhinnaga: maaeluministeriumi eriauhinnaga ajaloolise veski temaatiliseks külastusobjektiks ning aktiivseks kogukonna kooskämiskohaks muutmise eest ja PRIA eeskujuliku kliendi tiitliga.
- Eesti Looduskaitse Selts valis oma sajandaks auliikmeks Leigo järvenaastike ja järvenaastike kontsertide looja Tõnu Tamme.

- Kodanikupäeval sai Siseministeeriumi aumärgi Nõuni kultuurimaja arendusjuht, külaelu vedur Kalev Lõhmus.
- 2015 möödus 200 aastat meie valla kuulsaima endise mõisniku, Hellenurme mõisa suurkuju Al. Th von Middendorffi sünnist. Hellenurme kogukond pidas tähtpäeva suursuguselt, püüti ikka mõisniku vääriliselt. Esinejad, tegevused ei tahtnud kuidagi ühte päeva ära mahtuda. Ja nii siis toimetatigi kahel päeval, augusti- ja septembrikuus. Teadlasele kohased ettekanded avasid taas uusi vaatenurki, saadi taas uut infot meie kogukonnas elanud suurkuju kohta. Sõna võtsid esinejad koduvallast, hulga külalisesinejaid, lapsed ja suured laulus jne. Mõisniku auks tegi suvel peatuse Hellenurmes ka Eesti looduskaitse selts oma suvepäevade raames. Oli omapärane kogemus toitlustada korraga siia bussidega saabunud 500 külalist. Ja suursündmustele pani punkti mõisate ajast, 19.saj. pärit kammermuusika. Klaver-küünlad-veskihoone ja oma ala meistrid duett Mati Turi (tenor) ja Martti Raide klaveril. Kogukonna koostöö oli selle teo märksõnaks.
- Palupera valla aasta tegu 2015 tiitli pälvis Anita Pavlova lavastatud ja korraldatud vabaõhuetendus „Mustlaslaager läheb taevasse“, mis toimus 4. juulil Astuvere külas Külamäe talus. 100 esinejat tõid 500 külastajale nautida üle 2 tunni kestnud kurva lõpuga armastusloo. Lisaks nn oma mustlastele, astus neid rahva ette ka siia tulnuina Tallinnast, Tartust, Lääne-Virumaalt, Rakverest, Harjumaalt, Põlva- ja Valgamaalt. Mustlasromansse esitas Diana Klas. Nominentidena püsisid kindlalt kannul: Middendorff 200 juubelisündmused ja Teadlaste Öö nädal Palupera põhikoolis teemal „Teadus teeb terveks“ septembrikuus. Elsa Komleva pärjati tegija 2015 tiitliga, kui väsimatu tantsukultuuri edendaja. Sel aastal oli tantsuklubi Mathilde üks tantsugruppidest situatsioonis, kus tuli otsustada – kas olla või mitte olla. Elsa aga ei suutnud teisiti, kui võttis oma südameasjaks tekkinud olukorra ja jõudis otsuseni – olla ja jätkata! Otepää kunstnik Ave Kruusmaa kujundatud seinataldrik anti Anitale ja vaas Elsale üle Eesti Vabariigi 98. aastapäeva tähistamise pidulikul üritusel Nõuni kultuurimajas.
- Tantsurühm „Mathilde“ tähistas 15. aastapäeva.
- Tantsurühm „Helles“ tähistas 10. aastapäeva.
- Saadeti teele järjekordne lend Palupera põhikooli lõpetajaid (5).
- Kooli saadeti Hellenurme lasteaias 20. lend, 3 tüdrukut.
- Vallas sündis 12 last - 6 poissi ja 6 tüdrukut. Esiklaps sündis 6 peres, teine laps 3 peres, kolmas laps 2 peres ja neljas laps 1 peres. Lastele korduvaid nimesid ei pandud – Marten, Willem, Markus, Hendrik, Andero, Arti, Lisandra, Saskia, Meribel, Maribel, Miia-Lisandra ja Anette.
- Demograafiast vallas: vallaelanike arv 01.01.2015 – 1090, aasta jooksul registreeriti sünde 12, surmajuhtumeid 9, sisseränne valda 25 ja väljaränne vallast 57 fakti. Vallaelanike arv 31.12.2015 – 1061.
- Palupera valla rahvaga kohtus riigikogu liige Maire Aunaste, külas käis ka ajaleht Valgamaalane.
- Korraldati XIII Riigikogu valimised ühes, Hellenurme valimisjaoskonnas.
- Osaleti Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sihtasutuse, Mittetulundusühingu Valgamaa Partnerluskogu ja Eesti Maaomavalitsuste Liidu töös ning Tartu Maratoni nelikürituse korraldamisel.

- Tunnustati Palupera põhikooli tublisid õpilasi ja nende lapsevanemaid (vallavanema ja kooli direktori vastuvõtt mõisahoones). Esines kloun Ummi.

Terje Korss, aprillis 2016.a.

Vaatamisväärsused

Palupera ja Hellenurme mõisakompleksid parkidega, Hellenurme vesiveski, Lustimäe puhkekoht, Middendorffide perekonnakalmistu, Elva jõe veetee matkarajad, Hellenurme paisjärve puhkeala, Nõuni järve puhkeala.

Infoväljaanded

Piirkondlik infoleht Otepää Teataja ilmub kaks korda kuus.

Finantsnäitajad

	2015	2014
Bilansi näitajad		
Varad aasta lõpus	1 995 157	1 971 485
Kohustused aasta lõpus	105 383	92 529
Netovara aasta lõpus	1 889 744	1 878 956
Tulemiaruande näitajad		
Tegevustulud	1 259 010	1 048 611
Tegevuskulud	1 248 905	1 103 931
Tulem	10 105	55 306
Muud näitajad		
Likviidsuskordaja*	1,48	1,88
Lühiajaline maksevõime**	1,48	1,88

*Likviidsus-likviidsed varad/lühiajalised kohustused

**Lühiajaline maksevõime-käibevara/lühiajalised kohustused.

KONSOLIDEERITUD BILANSS

	Lisa	31.12.2015	31.12.2014
Käibevara		156 811	174 201
Raha ja pangakontod	2	53 150	64 330
Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded	3	61 729	66 946
Muud nõuded ja ettemaksed	4	41 932	42 925
Põhivara		1 838 346	1 797 284
Kinnisvarainvesteeringud	6	41 216	50 738
Materiaalne põhivara	5	1 797 130	1 746 546
Varad kokku		1 995 157	1 971 485
Lühiajalised kohustused		105 381	92 529
Võlad hankijatele	7	16 408	13 616
Võlad töövõtjatele	8	6 614	4 159
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	9	69 564	74 754
Laenukohustused		12 796	0
Netovara		1 889 774	1 878 956
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem		1 879 669	1 934 262
Aruandeaasta tulem		10 105	-55 306
Kohustused ja netovara kokku		1 995 157	1 971 485

KONSOLIDEERITUD TULEMIARUANNE

	Lisa	2015	2014
Tegevustulud kokku		1 259 010	1 048 611
Maksutulud	17	576 707	539 171
Kaupade ja teenuste müük	11	67 234	66 215
Saadud toetused	10	548 258	395 757
Muud tulud	12	66 811	47 468
Tegevuskulud kokku		-1 248 905	-1 103 930
Antud toetused	18	-111 284	-96 099
Tööjõukulud	13	-465 663	-429 825
Majandamiskulud	14	-492 639	-391 125
Muud kulud	15	-43 552	-55 781
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	5,6	-135 777	-131 100
Aruandeperioodi tegevustulem		10 093	-55 319
Finantstulud ja -kulud	16	12	13
Finantstulud	16	12	13
Kokku aruandeperioodi tulem		10 105	-55 306

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

	Lisad		
RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST			
Aruandeperioodi tegevustulem		10 093	-55 319
Korrigeerimised:			
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	5,6	135 777	131 100
Saadud sihtf. põhivara soetuseks			
Käibemaksukulu põhivara sotuseks		461	10 774
Kasum/kahjum põhivaramüügist		0	-2 281
Kokku korrigeeritud tegevustulem		146 331	78 154
Kokku põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus		6 209	-26 334
Kokku põhitegevusega seotud kohustuse netomuutus		57	50 139
Kokku rahavood põhitegevusest		152 597	101 959
Materiaalse põhivara soetus	5	-176 585	-134 570
Laekunud põhivara müügist	5	0	2 863
Laekunud intressid ja muu finantstulu	16	12	24
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-176 573	-125 563
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSES		12 796	
Saadud laenud		12 796	0
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		12 796	0
PUHAS RAHAVOOG		11 180	-23 603
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	2	64 330	87 933
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	2	53 150	64 330
Raha ja selle ekvivalentide muutus		11 180	-23 603

KONSOLIDEERITUD NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

	Lisa	Aruandekohustuslase kuuluv	Aruandekohustuslase kuuluv
		Netovara akumulieritud ülejääk 31.12.2015	Netovara akumulieritud ülejääk 31.12.2014
Saldo		1 878 956	1 934 225
Põhivara ümberhindlus	5	713	137
		10 105	-55 306
Saldo		1 889 774	1 878 956

EELARVE TÄITMISE ARUANNE

Tulu- liik	Nimetus	Esialgne eelarve 2015	Lõplik eelarve 2015	Täitmine 2015
	Põhitegevuse tulud kokku	1 071 243	1 195 192	1 115 827
	Maksutulu	580 000	620 000	567 330
3000	Tulumaks	540 000	580 000	527 443
3030	Maamaks	40 000	40 000	39 887
	Tulud kaupade müügist	52 053	52 053	44 456
3200	Riigilõivud	3 000	3000	2 689
3220	Kaupade teenuste müük	49 053	49053	41 767
	Saadavad toetused tegevuskuludeks	407 170	425 159	419 857
352.00	Tasandusfond	121 188	121 118	121 118
352.00	Toetusfond	256 890	274 879	274 879
3500	Muud saadud toetused	29 092	29 092	23 860
	Muud tegevustulud	32 020	97 980	84 184
382500	Kaevandamisõiguse tasu	30 000	35 000	83 119
382540	Vee erikasutus	1 000	1 000	1 047
3882	Saastetasud	1 000	1 000	6
	Muu tulu varadelt	20	20	12
	Muud tegevustulud	0	60960	0
	Põhitegevuse tulem	0	141 308	49 220
	Põhitegevuse kulud kokku	1 071243	1 053 884	1 066 607
	Antud toetused tegevuskuludeks	58 690	61 246	72 517
413	Sotsiaaltoetused ja muud isikutele antavad toetused	3 448	35 595	35 595
4500	Sihtotstarbelised toetused	16 550	25 517	35 517
452	Mittesihtotstarbelised toetused	10 248	11 404	11 404
	Muud tegevuskulud	-1 012 553	-992 638	-994 090
50	Personalikulud	-456 035	456 035	458 402
55	Majanduskulud	-544 515	536 284	535 633
60	Muud kulud	12 003	319	-54
	INVESTEERIMISTEGEVUS	-48 000	-141 308	-57 445
381	Põhivara müük	5 000	0	0
15	Põhivara soetus	-53 000	-78 008	-19 945
4502	Põhivara soetuseks saadav finantseerimine	0	-68 300	-37 500
	Finantstulud	20	20	12
	Finantskulud	0	0	0
	LIKVIIDSEDE VARADE MUUTUS	0	-8 225	-8 225
	PÕHITEGEVUSE KULUD	1 125 299	1 200 192	1 176 788
01	Üldvalitsemisala	121 309	121 309	110 327
01111	Vallavolikogu	12 470	12 470	11 630
01112	Vallavalitsus	94 590	94 590	88 715
01400	Reservfond	12 003	319	0
01600	Valitsussektori teenused	13 930	13 930	9 982
04	Majandus	80 845	78 845	76 455
04210	Maakorraldus	3 000	1 000	449

04510	Maanteetransport	59 450	59 450	58 049
04512	Transpordikorraldus	300	288	288
04900	Majanduse haldamine	18 095	18 095	17 669
05	Keskkonnakaitse	33 520	50 188	53 186
05100	Jäätmekäitlus	2 000	2 000	375
05300	Heitveekäitlus	27 720	43 428	44 840
05400	Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse	1 100	2 060	2 531
05600	Keskkonnateenused	2 700	2 700	2 720
06	Elamu- ja kommunaalmajandus	37 045	93 941	101 360
06100	Elamumajandus	8 680	65 576	63 289
06300	Veevarustus	25 515	25 515	36 940
06400	Tänavavalgustus	2 850	2 850	530
08	Vaba-aeg, kultuur ja religioon	126 015	127 844	107 724
08101	Sportitegevus	7 935	7 935	7 935
08105	Laste muusika- ja kunstikoolid	14 125	14 125	12 091
08107	Noorsootöö ja noortekeskused	11 265	12 095	13 069
08109	Vaba aja üritused	1 985	2 984	1 655
08201	Raamatukogud	26 640	26 640	19 410
08202	Rahva- ja kultuurimajad	48 135	48 135	41 919
08209	Seltsitegevus	11 155	11 155	7 396
08300	Kirjastamisteenused	4 775	4 775	4 775
09	Haridus	625 385	625 385	581 219
09110	Eelharidus (lasteaiad)	124 990	124 990	142 337
09212	Põhikoolid	384 935	384 935	330 560
09220	Gümnaasiumid	77 345	77 345	69 417
09600	Õpilaste eriliinid	37 415	37 415	38 530
09601	Muud hariduse abiteenused	700	700	375
10	Sotsiaalne kaitse	99 180	102 680	93 782
10110	Haigete sotsiaalne kaitse	500	500	0
10120	Puuetega inimeste sotsiaalhoolekande asutused	10 165	10 165	9 668
10200	Eakate sotsiaalhoolekande asutused	24 000	24 000	26 674
10402	Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	27 700	27 700	29 391
10701	Riiklik toimetulekutoetus	18 235	18 235	8 103
10900	Muu sotsiaalne kaitse	22 080	22 080	19 946
	Vaba jääk	60 960	0	52 735

Palupera vallavolikogu võttis 2015. aasta eelarve vastu 5.märtsil 2015. Põhitegevuse tulud kokku 1 071 243 eurot. Põhitegevuse kulud 1 068 688 eurot.

Võeti vastu 2 lisaeelarvet. Esimene lisaeelarve võeti vastu 11.08.2015 ja teine 26.11.2015. Kulude eelarves on kajastatud aasta jooksul reservfondist tehtud eraldised.

2015. aasta eelarvesse oli planeeritud põhivara müük 5 000 eurot, kuid müük ei toimunud.

Eelarve täitmise aruanne on Palupera Vallavalitsuse konsolideerimata aruanne ning erinevalt teistest on ta koostatud kassapõhiselt.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

LISA 1. RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE KOOSTAMISEL KASUTATUD ARVESTUSMEETODID JA HINDAMISALUSED

Palupera valla 2015.a. konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses ja Riigi raamatupidamise üldeeskirjas, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetes. Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Konsolideerimine

Valitseva mõju all olevaks üksuseks on osahing PALU-TEENUS, milles Palupera Vallavalitsus omab mõjuvõimu määrata finants- ja tegevuspoliitikat. Äriühingute puhul eeldatakse valitseva mõju olemasolu siis kui valla osalus ühingus on üle 50%-i. Valitseva mõju all olevate üksuste tegevus kajastub konsolideeritud raamatupidamise aruandes alates valitseva mõju tekkimisest kuni selle katkemiseni. Valitseva mõju all olevate üksuste finantsnäitajad on konsolideeritud rida-realt.

Raha ja selle ekvivalendid

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel kassas olevat sularaha, raha teel, arvelduskontode jääke ning lühiajalisi või katkestatavaid tähtajalisi deposiite. Deposiitidelt bilansipäevaks kogunenud laekumata intressid kajastatakse viitlaekumistena.

Finantsinvesteeringud

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval. Pikaajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse väärtapabereid, mida tõenäoliselt ei müüda lähema 12 kuu jooksul. Lühi- ja pikaajalisi finantsinvesteeringuid aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse (v.a. sellised osalused tütar- ja sidus ettevõtjates, mida kajastatakse konsolideerimise või kapitaliosaluse meetodil) kajastatakse õiglases väärtuses, juhul kui see on usaldusväärset hinnatav.

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded

Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse iga kliendi kohta eraldi. Nõuete laekumise tõenäosuse hindamisel ligikaudsel meetodil võetakse aluseks maksetähtaegade ületamine. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded kajastatakse aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu

vähenduseks. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused selle sissenõudmiseks. Kõik lootusetud nõuded kantakse bilansist välja.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse selliseid kinnisvaraobjekte, mida hoitakse väljarentimise või turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida aruandekohustuslane ei kasuta oma põhitegevuses. Kinnisvara investeeringu kajastamisel lähtutakse korrigeeritud soetusmaksumuse meetodist. Kinnisvarainvesteeringu amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit, amortisatsiooninorm on 5% aastas.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetamis-
maksumusega alates 2000 eurot ilma käibemaksuta. Käibemaks kantakse koheselt
kuluks soetusmomendil. Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille
soetamismaksumus on alla 2000 euro, kantakse vara kasutuselevõtmisel kulusse.
Põhivara rekonstrueerimis-väljaminekud, mis pikendavad vara kasulikkust tööiga ning
tõstavad vara kvaliteeti või tööjõudlust, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana.
Põhivara remondi- ja hoolduskulud, mida tehakse eesmärgiga säilitada vara esialgset
väärtust, kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Põhivarasid kajastatakse
soetamismaksumuses, millest on maha arvestatud akumulieeritud kulum ning
võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel
kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile
eraldi, sõltuvalt vara kasulikkusest tööeast.

Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

1. Hooned, eluhooned, korterid	5%
2. Rajatised	5%
3. Masinad ja seadmed	20%
4. Transpordivahendid	20%
5. Infotehnoloogilised seadmed ja arvutustehnika	33%
6. Muu inventar, tööriistad ja sisseseaded	20%

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad tarnijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja
pikaajalised võlakohustused) võetakse arvele soetamismaksumuses, mis sisaldab kõiki
soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud
soetamismaksumuse meetodil. Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle
tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansipäevast. Ülejäänud finantskohustused
on pikaajalised võlakohustused.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega
seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui toetuse
saaja on teinud kulutused, milleks sihtfinantseerimine oli ette nähtud, ning eksisteerib
piisav kindlus, et sihtfinantseerimine leiab aset.

Saadud sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse nii saadud sihtfinantseerimist kui ka selle arvel tehtud kulusid või põhivara soetust mõlemaid eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist ning tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega.

Sihtfinantseerimise korral põhivara soetamiseks võetakse vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, sihtfinantseerimise summa aga kajastatakse samal ajal tuluna.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse Palupera vallavolikogu ja vallavalitsuse liikmed ning asutuste juhid, kellele on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida, konsolideerimisgruppi kuuluvate sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingute nõukogude ja juhatuste liikmed, kõigi eelpool loetletud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete lähedased pereliikmed, samuti ka nende valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud.

Maksude arvestus

Riigi konsolideerimisgruppi kuuluvad mittekäibemaksukohustuslased kajastavad põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud (näit. käibemaks) ja lõivud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetamismaksumuse koosseisus.

Tulude arvestus

Kogutud maksude ning loodusvarade kasutamise ja saastetasude tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt Maksu- ja Tolliameti ja Keskkonnaministeeriumi poolt esitatud teatistele. Lõivutulu kajastatakse lõivuga maksustatud toiminguga päeval. Toodete, kaupade ja põhivara müügist saadud tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandigaseotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, lähtudes valmidusastme meetodist.

Kulude arvestus

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud, sh käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, kajastatakse soetamishetkel kuluna.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid põhitegevusest kaudsel meetodil – elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja põhitegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuste saldode muutused. Investeerimis- ja finantseerimis-tegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Eelarve täitmise aruanne

Eelarve täitmise aruanne on koostatud Palupera Vallavalitsuse kohta (konsolideerimata) kassapõhiselt. Lisaks kassapõhisest printsiibist tulenevatele ajalistele erinevustele on selles kasutusel veel järgmised olulised erinevad arvestuspõhimõtted. Põhivara soetamisel tasutud summad kajastatakse eelarve täitmisel kuluna ning põhivara müügist laekunud summad tuluna, amortisatsiooni ja muid põhivaradega tehtud mitterahalisi tehinguid eelarve täitmise aruandes ei kajastata. Kaupade ja teenuste ning põhivarade soetamisel lisanduv käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, on eelarve täitmise aruandes kajastatud vastavate kaupade, teenuste ja põhivara soetamise kuluna.

LISA 2. RAHA JA PANGAKONTOD

	31.12.2015	31.12.2014
Sularaha	0	734
Arvelduskontod pankades	53 150	63 596
Raha ja selle ekvivalendid kokku	53 150	64 330

LISA 3. MAKSU-, LÕIVU- JA TRAHVINÕUDED

Lühiajalised nõuded	31.12.2015	31.12.2014
Tulumaks	57 422	47 908
Maamaks	1 270	1 407
Tulud loodusressursside kasutusest	271	17 631
Käibemaks	2 766	0
Kokku lühiajalised nõuded	61 729	66 946

Aruandeperioodi lõpuks deklareeritud, kuid laekumata maksutulu on kajastatud vastavalt Maksu- ja Tolliametist saadud teatele.

LISA 4. MUUD NÕUDED JA ETTEMAKSED

	31.12.2015	31.12.2014
Nõuded ostjate vastu	7 252	14 587
Intressinõuded	12	13
Maksude ettemaks	4 932	28 325
Muud ettemaksed	29 736	0
Kokku muud nõuded ja ettemaksed	41 932	42 925

Maksude ettemaksed: Maksu- ja Tolliametile ülekantud, deklareeritud maksud, mille tasumise tähtaeg ei ole veel kätte jõudnud.

LISA 5. PALUPERA VALLA PÕHIVARA

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Tööd ja ettemaksud	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2014	31 311	2 656 965	44 726	2 204	21 470	2 756 676
Kogunenud kulum	0	-976 016	-31 910	-2 204	0	-1 010 130
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2014	31 311	1 680 949	12 816	0	21 470	1 746 546
Soetused ja parendused	0	166 835	1 750	0	7 540	176 125
Kulum ja allahindlus	0	-116 827	-9 429	0	0	-126 255
Ümberhindlus	713			0	0	713
Kokku liikumine	713	50 008	7 679	0	7 540	50 583
Soetusmaksumus 31.12.2015	32 024	2 823 800	46 476	2 204	29 011	2 933 515
Kogunenud kulum	0	-1 092 843	-41 338	-2 204	0	-1 136 385
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2015	32 024	1 730 957	5 138	0	29 011	1 797 130

Hoonete ja rajatiste all on kajastatud Hellenurme küla kanalisatsioonitorustiku rekonstrueerimistöid.

Tasuta kasutusele antud vara

		Hooned
Soetusmaksumus seisuga	01.01.2014	187 890
Kogunenud kulum		-39 547
Jääkmaksumus	31.12.2014	148 343
Kogunenud kulum		-9 395
Soetusmaksumus seisuga	31.12.2015	187 890
Kogunenud kulum seisuga	31.12.2015	-48 941
Jääkmaksumus	31.12.2015	138 949

Kasutusse on antud vee- ja kanalisatsioonitorustikud FIE-le ERMO KRUUSE PÕRGUMÄE TALU ja Hellenurme mõisahoone MTÜ-le Hellenurme Mõis lasteaia pidamiseks.

LISA 6. KINNISVARAINVESTEERINGUD

Soetusmaksumus seisuga	31.12.2014	72 694
Akumuleeritud kulum	31.12.2014	-21 956
Jääkväärtus seisuga	31.12.2014	50 738
Kulum		-2 309
Mahakandmine		-11 210
Kulumi mahakandmine		3 997
Soetusmaksumus	31.12.2015	61 484
Akumuleeritud kulum	31.12.2015	-20 268
Jääkväärtus seisuga	31.12.2015	41 216

Kanti maha Haljala elamu.

LISA 7. VÕLAD TARNIJATELE

	31.12.2015	31.12.2014
Äriühingud	10 481	6 706
Füüsilised isikud	0	631
Mittetulundusühingud	489	381
Tehingupartnerid	5 438	5 893
Kokku võlad hankijatele	16 408	13 616

LISA 8. VÕLAD TÖÖVÕTJATELE

	31.12.2015	31.12.2014
Puhkusereserv	3 548	3 506
Töötasu võlgnevus	757	0
Deklareerimata sotsiaalmaksukohustus	287	222
Deponeeritud töötasud	0	321
Deklareerimata tulumaks	1 151	104
Deklareerimata töötuskindlustus	7	6
Kokku võlad töövõtjatele	6 614	4 159

LISA 9. MUUD KOHUSTUSED JA SAADUD ETTEMAKSED

	31.12.2015	31.12.2014
Maksukohustused	30 734	28 977
Sihtfinantseerimiseks saadud vahendid	38 830	45 777
Kokku muud kohustused ja saadud ettemaksed	69 564	74 754

LISA 10. SAADUD TOETUSED

	2015	2014
Saadud sihtf.tegevuskuludeks	133 576	94 783
Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	0	6 120
Saadud mittesihtotstarbeline toetus	414 682	294 854
s.h. tasandusfondi maksed	274 879	294 854
Kokku saadud toetused	548 258	395 757

	2015	2014
Majandus-ja Kommunikatsiooni-ministeerium-teede raha	51 444	51 684
Kultuuriministeerium	410	1 396
Viljandi Maavalitsus-ujumine	125	108
Viljandi Maavalitsus	70	558
Eesti Koorilauluühing	320	570
SA KredEx	5 089	0
Viljandi Maavalitsus -veeprojekt	10 000	6 120
SA Innove	100	0
EAS-toetus	0	31 870
Eesti Rahvatantsuliit	0	285
Eesti Noorteühenduste Liit-ENLi osalusk.toetus	0	585
Eesti kultuurkapital-projektide toetus	566	800
PRIA –koolipiim, puuvili	928	955
Eesti Infotehnoloogia AS	0	537
KIK -toetus	3 456	0
Veeprojekti osalus	3994	4 037
Valgamaa Omavalitsuste Liit	250	200
Raamatute ostuks	1 886	1 768
Toetusfond	121 188	0
Tasandusfond	236 727	294 284
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	111 705	0
Kokku saadud toetused	548 258	395 757

LISA 11. TULU KAUPADE JA TEENUSTE MÜÜGIST

	2015	2014
Riigilõivud	2 689	4 266
Tulu majandustegevusest	64 544	61 859
Tulud haridusalasest tegevusest	35 763	24 873
Tulu kultuuriasutuste tegevusest	830	771
Tulu spordiasutuste tegevusest	240	240
Tulu sotsiaalabi tegevusest	595	271
Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	26 345	35 135
Muud tulud	771	569
Kokku kaupade ja teenuste müük	67 233	66 215

LISA 12. MUUD TULUD

	2015	2014
Maavaradelt	65 755	43 540
Põhivarade müügist kasum/kahjum	0	2 281
Vee erikasutusest	1 057	1 415
Saastetasud	0	232
Kokku kaupade ja teenuste müük	66 811	47 468

LISA 13. TÖÖJÕUKULU JA ERISOODUSTUS

	2015	2014
Valitavad ja ametisse nimetatavad	-28 875	-26 210
Avaliku teenistuse ametnikud	-55 348	-48 165
Töötajate töötasu	-265 364	-241 799
Ajutised lepingulised	-2 051	-4 162
Maksud ja sotsiaalkindlustusmaks	-114 025	-109 489
Kokku tööjõukulu ja erisoodustus	-465 663	-429 825

Kuluobjektide lõikes	arv	Töötasu 2015	arv	Töötasu 2014
Volikogu	0,3	8 400	0,3	7 310
Vallavalitsus		50 927	3	46 205
Maakorraldus	1	11 966	1	11 400
Kommunaalmajandus	1,5	8 452	1,5	10 469
Noorsootöö	1	4 669	1	2 929
Raamatukogud	1,2	9 617	1,2	8 580
Kultuurimajad	3	20 513	2,7	18 226
Põhikool		223 636	19,5	200 714
Tugiisiku teenus		412	0	319
Sots.haldus	1	14 207	1,5	14 184
Kokku		352 799	31,7	320 336

Antud tabelis on seotud osapoolte kohta avaldatud järgmine informatsioon: Palupera valla volikogu ja vallavalitsuse liikmetele arvestatud hüvitised, allasutuste juhtidele arvestatud tasud koos keskmise töötajate arvu avaldamisega taandatud täistööajale.

LISA 14. MAJANDUSKULUD

	2015	2014
Administreerimiskulu	-12 865	-12 459
Lähetuskulud	-81	-49
Koolituskulud	-8 069	-4 606
Kinnistute hoonete majanduskulud	-47 451	-39 473
Rajatiste majanduskulud	-6 578	-11 866
Sõidukite majanduskulud	-10 786	-12 053
Info ja kommunikatsiooni kulud	-15 765	-12 855
Inventari majanduskulu	-3 946	-7 828
Toiduainete kulud	-11 790	-14 721
Meditsiini ja hügieeni kulu	-880	-400
Teavikute ja kunstiesemete kulu	-1 204	-2 954
Õppevahendite ja koolituse kulud	-226 054	-181 330
Kultuuri ja vabaaja kulud	-63 903	-33 513
Sotsiaalteenused	-23 835	-16 124
Tootmiskulud	-859	-224
Mitmesugused majanduskulud	-58 574	-40 670
Kokku majanduskulud	-492 639	-391 125

LISA 15. MUUD KULUD

	2015	2014
Käibemaks	-42 346	-54 349
Riigilõivud	-27	-66
Loodusressursside kasutamine ja saastetasu	-466	-1 366
Edastatud vee erikasutuse tasud	-706	0
Maksuvõlalt arvestatud intress	-7	0
Kokku muud kulud	-43 552	-55 781

LISA 16. FINANTSTULUD JA KULUD

	2015	2014
Tulu hoiustelt	12	13
Intressikulu	0	0
Kokku finantstulud ja kulud	12	13

LISA 17. MAKSUDE TULUD

	2015	2014
Tulumaks	536 957	496 476
Maamaks	39 750	42 605
Reklaamimaks	0	90
Kokku tulu maksudest	576 707	539 171

LISA 18. ANTUD TOETUSED

	2015	2014
Antud sotsiaaltoetused	-79 740	-64 120
Peretoetused	-23 501	-10 575
Toimetulekutoetus	-7 802	-7 362
Toetus puuetega inimestele ja nende hooldajatele	-7 783	-7 170
Õppetoetused	-32 503	-28 304
Muud toetused	-2 394	-2 651
Toitlustustoetus	-2 945	-4 962
Erijuhtudel riigi poolt makstud sotsiaalmaks	-2 812	-3 096
Kokku muud toetused	-31 544	-31 979
Sealhulgas antud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	10 086	-12 758
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	10 086	-12 758
Antud mittesihotstarbeline finantseerimine	-31 544	-19 221
Liikmemaksud	-15 887	-14 375
Muu mittesihotstarbeline finantseerimine	-5 571	-4 846
Kokku antud toetused	-111 284	-96 099

LISA 19. TEHINGUD SEOTUD ISIKUTEGA

Emaettevõtja loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise poole üle või olulist mõju teise osapoole äriliste otsustele. Seotud osapooled on: emaettevõtte (Palupera vallavolikogu ja vallavalitsuse liikmed) ja tütarettevõtte (osaühing PALU-TEENUS) juhataja ja nõukogu liikmed. Lisaks on seotud osapoolteks eelnevalt kirjeldatud isikute lähisugulased ja nendega seotud ettevõtted.

Tehingud seotud isikutega

	Tehingu sisu	Kulud 2015	Kulud 2014
Vallavalitsuse liikmed	Ostetud teenused	739	552
Volikogu liikmed	Ostetud teenused	130 167	3 421
Nendega seotud osapooled	Ostetud teenused	8 005	95 083
Kokku tehingud seotud isikutega		138 911	99 056

	arv	Töötasu 2015	arv	Töötasu 2014
Volikogu liikmed	10	2 400	10	2 810
Volikogu esimees	1	6 000	1	4 500
Vallavalitsus liikmete hüvitis	2	1 666	2	900
Vallavanem	1	20 475	1	18 900
Vallavalitsuse liikmete töötasu	4	43 034	4	42 835
Asutuse juhid	4	41 651	4	38 364
Tütarettevõtte juhid	1	6 252	1	6 107
Kokku	23	115 226	23	114 416

Seotud isiku nimi (juhatus liikmed, nõukogu liikmed, omanikud ja nendega seotud ettevõtted jne.)	Seotud isikutega 2015.a. tehingud (eur)
MTÜ Nõuni Loodus-ja Arenduskeskus	2
FIE Marika Viks	1 200
FIE Kalev Lõhmus	1 000
MTÜ Hellenurme Mõis	100 374
AS Lõuna-Eesti Hooldekeskus	10 541
MTÜ Valgamaa Partnerluskogu	416
MTÜ P-RÜHM	1 550
Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sihtasutus	4 215
MTÜ Eesti Mõisakoolide Ühendus	577
FIE Tõnu Kukk	739
3D Auto	367
Valgamaa Kodukandi Ühendus	45
Kirmi Puit OÜ	20
Moiraks OÜ	7 618
KÜ Palupera2	209
KOKKU	138 911

Tööde teostamiseks on kuulutatud välja hanked vastavalt Palupera valla hangete korrale.

LISA 20. KONSOLIDEERIMISÜKSUSED

Käesolevas aruandes on rida-realt konsolideeritud osäühing PALU-TEENUS

Nimetus	Osaluse määr (%)	Tulemiaruaande näitajad			Bilansi näitajad		
		Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Tulem	Varad	Kohus- tused	Oma- kapital
Osäühing PALU- TEENUS 31.12.2014	100%	28 941	32 132	-3 191	94 938	5 043	89 895
Osäühing PALU- TEENUS 31.12.2015	100%	176 624	33 603	143 021	249 631	16 715	232 916

Osäühing PALU-TEENUS juhatus on kolmeliikmeline. Juhatusse kuulub Tõnu Raak, Tõnu Kukk ja Toomas Kikas. Osäühing PALU-TEENUS põhitegevuseks on vee- ja kanalisatsioonisüsteemide haldamine.

LISA 21. BILANSS

	31.12.2015	31.12.2014
Varad kokku	1 759 286	1 890 429
Käibevara	149 859	167 164
Raha ja pangakontod	52 735	60 960
Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded	58 962	66 946
Muud nõuded ja ettemaksed	38 162	39 258
Põhivara	1 609 427	1 723 265
Osalus tütar ja sidusettevõtetes	13 760	13 760
Kinnisvarainvesteeringud	41 216	50 738
Materiaalne põhivara	1 554 451	1 658 767
Kohustused ja netovara kokku	1 759 286	1 890 429
Lühiajalised kohustused	88 668	87 608
Võlad hankijatele	15 342	10 876
Võlad töövõtjatele	4 825	2 623
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	68 501	74 109
Netovara	1 670 618	1 802 821
Akumuleeritud ülejääk	1 803 534	1 854 936
Aruandeaasta tulem	-132 916	-52 115
Netovara kokku	1 759 286	1 802 821

LISA 22. TULEMIARUANNE

	2015	2014
TEGEVUSTULUD	1 128 828	1 020 744
Maksud ja sotsiaalkindlustus maksed	576 707	539 171
Tulumaks	536 957	496 476
Omandimaksud	39 750	42 605
Reklaamimaks	0	90
Kaupade ja teenuste müük	45 125	38 348
Riigilõivud	2 689	4 266
Tulud majandustegevusest	41 831	34 082
Tulud	605	0
Saadud toetused	440 185	395 757
Muud tulud	66 811	47 468
Kasum/kahjum põhivara ja varude müügist	0	2 281
Muud tulud varadelt	65 755	44 955
Saastetasud ja hüvitised	1 056	232
TEGEVUSKULUD	-1 261 755	-1 072 871
Antud toetused	-153 134	-96 100
Sotsiaaltoetused	-79 739	-64 121
Muud toetused	-73 395	-31 979
Tööjõukulud	454 355	-417 530

Majandamiskulud	480 691	-378 083
Muud kulud	-42 401	-54 415
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	-131 173	-126 743
Aruandeperioodi tegevustulem	-132 927	-52 128
Finantstulud ja -kulud	11	13
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	11	13
Tulem hoiustelt	11	13
Aruandeperioodi tulem	-132 916	-52 115
Kokku aruandeperioodi tulem ja siirded	-132 916	-52 115

LISA 23. RAHAVOOGUDE ARUANNE

Rahavood põhitegevusest	2015	2014
Aruandeperioodi tegevustulem	-132 927	-52 128
Korrigeerimised:		
Käibemaksukulu põhivara soetuseks	460	10 774
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	131 173	126 743
Saadud sihtfinantseerimine põhivara	0	-6 120
Kasum/kahjum põhivara müügist	0	-2 281
Korrigeeritud tegevustulem	36 206	76 988
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus:	9 078	-27 904
Põhitegevusega seotud kohustuste netomuutus	1 060	50 387
Kokku rahavood põhitegevusest	-17 081	99 471
Materiaalse põhivara soetus	-17 081	-133 168
Müügist saadud tulu	0	2 863
Laekunud intressid	12	23
Makstud sihtfinantseerimine	-37 500	0
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-46 344	-124 161
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-54 569	0
Puhas rahavoog	-8 225	-24 690
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	60 960	85 650
Raha ja selle ekvivalentide muutus	-8 225	-24 690
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	52 735	-60 960

LISA 24. NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

Saldo	31.12.2013	1 854 898
Põhivara ümberhindlus ja amort		37
Aruandeperioodi tulem		-52 115
Saldo seisuga	31.12.2014	1 802 821
Põhivara ümberhindlus ja amort		712
Aruandeperioodi tulem		-132 916
Saldo seisuga	31.12.2015	1 670 617

LISA 25. RESERVFONDI KASUTAMINE

Eelarve	Selgitus	Reserv- fondist	Jääk
Reservfond 02.03.2015	Eelarve vastuvõtmisel kinnitatud summa		12 303
11.08.2015	Suunamine	11 984	
	Hellenurme ja Palupera mõisahoonete töö- projektidele, Hellenurme ja Palupera küla vee- ja kanal. torustiku tööprojektidele		
	KOKKU	11 984	
Kokku jääk 31.12.2015			319

Eelarve kasutusest pikemalt tegevusaruandes.

Palupera valla eelarve kinnitab vallavolikogu. Eelarve täitmist korraldab vallavalitsus lähtudes kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest ja kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seadusest. Eelarve liigendamise aluseks on rahandusministri määrusega kehtestatud klassifikaatorid. Eelarve täitmise aruanne on koostatud vallavalitsuse kui juriidilise isiku kohta ja vastab oma koosseisult konsolideerimata finantsaruannetele. Aruanne on koostatud kassapõhisel printsiibil ja sisaldab muid erinevaid arvestuspõhimõtteid, mistõttu ei ole see võrreldav konsolideerimata finantsaruannetega. Palupera valla 2015. aasta eelarve kinnitati Palupera vallavolikogu 02.03.2015.a määrusega 1-1/4. Planeeritust suurem maksutulu laekumine, ning investeerimistegevuse korrigeerimine võimaldas vallavolikogul vastu võtta kaks lisaeelarvet.

Esimene lisaeelarve 11.08.2015.a mahus 25 588 eurot ja teine 26.11.2015.a. mahus 29 000 eurot. 2015. aasta eelarvesse kanti üle 2016. aastal kasutamata jäänud järgmised riigi poolt rahastatavad tegevused: lapsehoiuteenuse toetus 1 275 eurot, vajaduspõhine peretoetus 3 727 eurot ja toimetulekutoetus 1 072 eurot. Likviidsete vahendite jääk aruandeaasta alguses oli 60 959 eurot ja aasta lõpus 52 735 eurot.

ALLKIRJAD MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Palupera valla 31.12.2015 lõppenud konsolideerimisgrupi majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, reservfondi kasutamise aruandest ja audiitori hinnangust majandusaasta aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta.

Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande on koostanud Palupera Vallavalitsus.

Nimi
Terje Korss vallavanem

Allkiri

Kuupäev